

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๔/๒๕๔๓

วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๓

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครักชาติ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือที่ ลต. ๐๐๔/๑๕๗๕ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครักชาติ

เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรครักชาติเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองนั้นต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งที่มีอยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา แต่ปรากฏว่าเมื่อครบเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าว (วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๓) พรรครักชาติไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรครักชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นควรรับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการ และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรครักชาติยื่นคำชี้แจง ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

ต่อมาพรรครักชาติโดยหัวหน้าพรรค ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๓ ยอมรับตามที่นายทะเบียนขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค

พิจารณาข้อเท็จจริงจากคำร้อง เอกสารประกอบ และหนังสือชี้แจงของพรรครักชาติแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยคือ กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรครักชาติตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งยุบพรรครักชาติ เนื่องจากพรรครักชาติมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีอยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” ซึ่งเป็นเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

ดังนั้น เมื่อพรรครักชาติมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงเป็นเหตุที่จะสั่งยุบพรรครักชาติได้ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง มีคำสั่งให้ยุบพรรครักชาติ

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT